

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 15/03
Luksemburg, 21 lutego 2013 r.

Wyrok w sprawie C-282/11
Salgado González / INSS, TGSS

Prawo Unii stoi na przeszkodzie uregulowaniu hiszpańskiemu dotyczącemu metod obliczania świadczenia emerytalnego w zakresie, w jakim metody te nie uwzględniają wystarczająco okoliczności, że zainteresowany pracował również w państwie członkowskim innym niż Hiszpania

Ustawodawstwo hiszpańskie przyznaje prawo do korzystania z emerytury typu składkowego między innymi pod warunkiem ukończenia minimalnego okresu składkowego wynoszącego 15 lat. „Podstawa wymiaru” tego świadczenia jest obliczana poprzez zsumowanie podstaw składek pracownika w okresie 15 lat bezpośrednio poprzedzających opłacenie ostatniej składki w Hiszpanii i podzielenie tej sumy przez 210. Ten dzielnik 210 powinien odpowiadać łącznie dwunastu składkom zwyczajnym i dwóm nadzwyczajnym rocznie opłacanym w okresie 15 lat.

C. Salgado González w ramach specjalnego systemu dla pracowników samozatrudniających się opłacała składki w Hiszpanii od dnia 1 lutego 1989 r. do dnia 31 marca 1999 r. oraz w Portugalii od dnia 1 marca 2000 r. do dnia 31 grudnia 2005 r. Wniosła ona o przyznanie jej świadczenia emerytalnego w Hiszpanii; świadczenie to zostało jej przyznane przez INSS ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2006 r. w wysokości 336, 86 euro miesięcznie.

W celu ustalenia, czy zainteresowana uiszczała składki przez minimalny okres 15 lat, INSS uwzględnił, zgodnie z prawem Unii, zarówno okresy ukończone w Hiszpanii, jak i okresy ukończone w Portugalii. Jednak do celów obliczenia podstawy wymiaru zsumował podstawy składek hiszpańskich za okres od dnia 1 kwietnia 1984 r. do dnia 31 marca 1999 r. – to jest z 15 lat poprzedzających opłacenie przez C. Salgado González ostatniej składki w Hiszpanii – i rezultat podzielił przez 210. Z uwagi na to, że C. Salgado González rozpoczęła płacenie składek do hiszpańskiego systemu zabezpieczenia społecznego dopiero w dniu 1 lutego 1989 r., składki za okres od dnia 1 kwietnia 1984 r. do dnia 31 stycznia 1989 r. zostały zaliczone jako zerowe.

Uważając, że przy obliczaniu świadczenia emerytalnego należy uwzględnić również składki, które opłacała w Portugalii, C. Salgado González zażądała ponownego obliczenia tej kwoty i ustalenia jej w wysokości 864,14 euro miesięcznie. INSS oddalił to żądanie, w związku z czym C. Salgado González wniosła skargę do sądu w Hiszpanii.

Tribunal Superior de Justicia de Galicia (sąd najwyższy Galicji, Hiszpania) wskazuje, że nie ma on wątpliwości co do tego, że nie jest możliwe uwzględnienie składek opłaconych w Portugalii przy obliczaniu hiszpańskiego świadczenia emerytalnego, lecz zwraca się do Trybunału z pytaniem, czy uregulowanie hiszpańskie, które nie pozwala na dostosowanie ani długości okresu składkowego, ani dzielnika w celu uwzględnienia okoliczności, że pracownik wykonywał swoje prawo do swobodnego przepływu, jest zgodne z prawem Unii.

I tak sąd ten uważa, że uregulowanie hiszpańskie wprowadza nierówność traktowania między pracownikami osiadłymi i pracownikami migrującymi. Po pierwsze, przy porównywalnym wysiłku składkowym wspólnotowy pracownik migrujący otrzyma podstawę wymiaru niższą niż pracownik osiadły, który uiszczał składki wyłącznie w Hiszpanii. Po drugie im więcej składek opłaca pracownik państwie członkowskim innym niż Hiszpania, tym mniej czasu pozostaje mu w czasie

kariery zawodowej na opłacanie składek hiszpańskich, które jako jedyne mogą zostać uwzględnione przy obliczaniu emerytury.

Tytułem wstępu Trybunał przypomniał, że prawo Unii nie wprowadza wspólnego systemu zabezpieczenia społecznego, lecz pozostawia odrębne systemy krajowe i ma na celu jedynie zapewnienie ich koordynacji. Państwa członkowskie zachowują więc kompetencje w zakresie organizacji swoich systemów zabezpieczenia społecznego. Jednak przy wykonywaniu tych kompetencji państwa członkowskie są zobowiązane przestrzegać przepisów prawa Unii, a zwłaszcza przyznanej wszystkim obywatelom Unii swobody przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich. Pracownicy migrujący nie mogą zatem otrzymywać przysługujących im świadczeń z zabezpieczenia społecznego w niższej wysokości ze względu na skorzystanie przez nich z prawa do swobodnego przemieszczania się.

Następnie Trybunał przypomniał, że jeżeli ustawodawstwo państwa członkowskiego przewiduje obliczenie świadczeń na podstawie średniej składki – tak jak w Hiszpanii – to prawo Unii przewiduje, że obliczanie podstawy średniej składki powinno opierać się jedynie na kwocie składek rzeczywiście uiszczonych. Tymczasem okazuje się, że w celu obliczenia podstawy wymiaru świadczenia C. Salgado González INSS uwzględnił nie tylko składki rzeczywiście opłacone w Hiszpanii, ale również fikcyjne okresy składkowe za okres od dnia 1 kwietnia 1984 r. do dnia 30 stycznia 1989 r., a to w celu uzyskania 15 lat poprzedzających ostatnią składkę hiszpańską. W sposób nieunikniony okresy te zostały zaliczone jako zerowe, a zatem ich uwzględnienie spowodowało obniżenie podstawy średniej składki. Jednocześnie należy stwierdzić, że takie obniżenie nie miałoby miejsca, gdyby C. Salgado González opłacała składki wyłącznie w Hiszpanii, nie korzystając ze swego prawa do swobodnego przepływu, a taki rezultat jest sprzeczny z prawem Unii.

Trybunał dodał, że mogłoby być inaczej, gdyby ustawodawstwo krajowe przewidywało mechanizmy pozwalające na dostosowanie sposobu obliczania podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem wykonywania przez pracownika jego prawa do swobodnego przepływu. W niniejszej sprawie dzielnik mógłby zostać dostosowany w taki sposób, by odzwierciedlić liczbę składek zwyczajnych i nadzwyczajnych, które ubezpieczony rzeczywiście uiścił.

W konsekwencji Trybunał odpowiedział, że prawo Unii stoi na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, na którego podstawie podstawa wymiaru świadczenia emerytalnego osoby prowadzącej działalność na własny rachunek, migrującej lub niemigrującej, jest niezmiennie obliczana na podstawie składek tej osoby w stałym okresie referencyjnym poprzedzającym jej ostatnią składkę w tym państwie i podzielonych przez stały dzielnik, przy czym ani długość tego okresu, ani zastosowany dzielnik nie mogą być dostosowane w celu uwzględnienia faktu, że dana osoba wykonywała prawo do swobodnego przepływu.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793